

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi rendeletre az Európai Közösségen belüli energiaipari infrastruktúrát érintő beruházási projekteknek a Bizottság részére való bejelentéséről és a 736/96/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

(COM(2009) 361 végleges – 2009/0106 (CNS))

(2010/C 255/22)

Önálló előadó: **Valerio SALVATORE**

2009. szeptember 4-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat tanácsi rendeletre az Európai Közösségen belüli energiaipari infrastruktúrát érintő beruházási projekteknek a Bizottság részére való bejelentéséről és a 736/96/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

COM(2009) 361 végleges – 2009/0106 (CNS).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció 2009. november 12-én elfogadta véleményét. (Előadó: Valerio SALVATORE.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. december 16–17-én tartott 458. plenáris ülésén (a december 16-i ülésnapon) 177 szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság egyetért az Európai Bizottság arra irányuló szándékával, hogy új szabályokat vezessen be az energiaipari infrastruktúrát érintő beruházási projektekkel kapcsolatban, és támogatja a vizsgált rendeletjavaslatot, mivel az figyelembe veszi az európai energiapolitika legutóbbi fejleményeit. A javaslat választ ad a körülményekből adódó ágazati igényekre, miközben megkönnyíti a megfelelő, kielégítő és átlátható információk gyűjtését, és a hasznával arányos adminisztratív terhet ír elő.

1.2 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság rendeletjavaslatának alapját képező elvvel, mely szerint az energiarendszer rendszeres, ágazatokon átívelő elemzéseinek elvégzése érdekében célszerű összeegyeztetni a rendszeres és következetes információk biztosításának szükségességét az adminisztratív költségek csökkentésének és az átláthatóság előmozdításának célkitűzésével. Azzal, hogy ilyen célokat tűzött ki maga elé, az Európai Bizottság javaslata egyértelműen javítja a jelenlegi helyzetet. Ebben az értelemben a vizsgált javaslat, melynek jogalapját az EK-Szerződés 284. cikkének és az Euratom-Szerződés 187. cikkének rendelkezései képezik, teljes mértékben megfelel a szubszidiaritás és az arányosság alapelveinek.

1.3 Az EGSZB rámutat arra, hogy a minimális küszöbértékekre vonatkozó részleteket, amelyeket a rendeletjavaslat melléklete ismertet, és amelyekre érvényes a bejelentési kötelezettség, az Európai Bizottság nem indokolja kellőképpen. Mélyrehatóbb vitákra van szükség az európai és a nemzeti döntéshozó szervek, valamint a szektor üzemeltetői és a civil társadalom szervezetei között a legmegfelelőbb minimális küszöbértékek meghatározása érdekében, melyek garantálják a biztonságot, a környezeti szempontok tiszteletben tartását, az átláthatóságot és a költséghatékonyságot.

1.4 Az EGSZB javasolja, hogy az Európai Bizottság rendszeres elemzése ne korlátozódjanak az energiakereslet és -kínálat

közötti esetleges egyensúlyhiányok előrejelzésére és az infrastruktúrabeli hiányosságok meghatározására, hanem egyúttal a bejelentett projektek előrehaladását nyomon követő eszközök is legyenek annak érdekében, hogy azok megvalósítása ésszerű időkeretekben belül történjen.

1.5 Az EGSZB alapvetően fontosnak tartja mind a meglévő infrastruktúrák, mind pedig az új projektek biztonságossá tételét. A gazdasági szereplők beruházásainak elsősorban a modernizációra, a karbantartásra és a technológiai megfelelésre kell irányulniuk az energiahálózatok biztonsága érdekében, hogy lehetővé váljon a problémák megelőzése, valamint az energiahatékonyság és a környezeti fenntarthatóság biztosítása – ezzel kapcsolatban semmilyen körülmények között sem lehet és nem szabad kivételt tenni.

1.6 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a közösségi érdekű infrastruktúrákkal kapcsolatos információk és adatok összegyűjtésének lehetővé kell tennie a tagállamok közötti energiaügyi szolidaritás elvének megerősítését. Ezen túlmenően a rendszeres elemzések eszköze elő fogja mozdítani az energiaforrások diverzifikációját, csökkentve ezáltal az egyes hagyományos forrásokat exportáló országoktól való energiafüggőséget, illetve elősegítve az ellátás biztonságát.

1.7 A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiával kapcsolatban az EGSZB fontosnak tarja a kis- és középvállalkozásokra rótt adminisztratív terhek elkerülését, különösen a növekvő zöld technológiákra szakosodottak esetében, amelyek máris hátrányos helyzetben vannak a hagyományos energiaforrásokhoz képest magasabb termelési költségek miatt.

1.8 Az EGSZB javasolja, hogy az átláthatóság – mint az Európai Bizottság által megfogalmazott célkitűzés – növelése érdekében a tagállamoknak kellő mértékben figyelembe kell venniük az új létesítmények befogadására szánt helyszíneken lakóknak a civil társadalmat képviselő szövetségek révén kifejezett véleményét.

1.9 Az EGSZB javasolja az Európai Bizottságnak, gondoskodjon arról, hogy a beruházások költségei ne a fogyasztókat terheljék.

2. Bevezetés

2.1 Az energia belső piacának liberalizációja új lehetőségeket nyit az energiaipari szektorba történő beruházások számára. Az új jogszabályi háttér speciális célkitűzések elérését írja elő a megújuló energiaforrások és a bioüzemanyagok területén.

Az európai infrastruktúrákba történő beruházások tervezett és kívánatos növekedése érdekében elengedhetetlen, hogy harmonizált kerettel rendelkezünk az energiaipari létesítmények működésbe helyezésével és leszerelésével kapcsolatos projektekre vonatkozó adatok és információk összegyűjtéséhez.

2.2 Az Európai Bizottság a 736/96/EK rendelet hatályon kívül helyezését, és annak helyébe új rendelet hatályba lépését javasolja, mely az energia és a szén-dioxid termelésével, szállításával vagy tárolásával kapcsolatos infrastruktúrákat érintő beruházási projektek nyomon követésére irányul.

2.3 A rendszeres, ágazatokon átívelő elemzések elvégzéséhez elengedhetetlen az energetikai infrastruktúrák fejlődésére vonatkozó releváns és megfelelő adatok összegyűjtése a tagállamokban, hogy ezáltal lehetővé váljon az esetleges strukturális hiányosságok, valamint az energiakereslet és -kínálat közötti egyensúlyhiányok előrejelzése. Emellett átláthatóságot kell biztosítani a gazdasági szereplők számára, és csökkenteni kell az adminisztratív költségeket.

2.4 A 736/96/EK rendelet amellett, hogy elavult, mivel hatálya nem terjed ki a megújuló energiákat használó létesítmények nagy részére, nem ír elő megfelelő rendszert az információk összegyűjtésére és a tagállamok energiaügyi projektjeinek nyomon követésére. A jelenleg hatályos rendszer tehát akadályozhatja a beruházások biztonságát, amennyiben nem garantálja az átláthatóságot, és hosszú távon lassíthatja az átmenetet az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé. Ráadásul a jelenlegi szabályozás – úgy tűnik – nem nyújt biztonsági garanciákat az energia és a szén-dioxid termelésével és tárolásával kapcsolatos hálózatok és létesítmények vonatkozásában.

3. Az európai bizottsági javaslat

3.1 A rendelettervezet a tagállamoknak azt a kötelezettségét ismerteti, amely szerint tájékoztatást kell nyújtaniuk az Európai Bizottság részére a kőolajjal, a földgázzal, a villamos energiával, a bioüzemanyagokkal, valamint a szén-dioxid megkötésével, szállításával és tárolásával összefüggésben tervezett olyan beruházási projektekről, amelyek kivitelezése már megkezdődött, vagy az elkövetkezendő 5 évben várhatóan meg fog kezdődni. Ez a kötelezettség azokra a létező infrastruktúrákra is vonatkozik, amelyeket 3 éven belül le kívánunk szerelni.

3.2 Az adatoknak a következőkre kell kiterjedniük: az infrastruktúra kapacitása; az infrastruktúra helyszíne, megnevezése, típusa és fő jellemzői; az üzembe helyezés várható időpontja; a felhasználandó energiaforrás típusa; az infrastruktúrák biztonságának érdekében alkalmazott technológiák és a szén-dioxid leválasztására szolgáló berendezések. A kapacitások leszerelésével kapcsolatban az adatközlés az alábbiakra terjed ki: az infrastruktúra jellege és kapacitása, valamint a leszerelés várható időpontja.

3.3 Az Európai Bizottság azt javasolja, hogy a tagállamok 2010. július 31-ével kezdődően két évente küldjék el a szükséges információkat. A piaci szereplők minden jelentéstételi évben május 31-ig eljuttatják azon tagállam részére ezeket az információkat, amelynek területén a projektet megvalósítják. Az információk a projektnek az adott év március 31. napján fennálló állapotát tükrözik.

3.4 Az adatgyűjtések közötti átfedések elkerülése érdekében az Európai Bizottság a komplementaritáson alapuló modellt pártolja. Ennek az elvnek az értelmében a tagállamok mentesülnek a bejelentési kötelezettség alól, amennyiben ágazatspecifikus jogszabályok alapján vagy többéves beruházási terv keretében már szolgáltatott egyenértékű információkat.

3.5 Az Európai Bizottság a begyűjtött információk alapján az EU energiarendszerének szerkezeti fejlődését legalább két évente ágazatokon átívelő elemzés alá veti, amelynek eredményeit megvitatják a tagállamokkal és az érdekelt felekkel. Ezek az eredmények nyilvánosságra hozhatók, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti a személyes adatok és az üzleti szempontból érzékeny adatok védelmét.

3.6 Az Európai Bizottság elfogadhatja az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket, mindenekelött az alkalmazandó számítási módszerekkel, a technikai fogalom meghatározásokkal és a szükséges adatok tartalmával kapcsolatban. A javasolt rendelet a hatálybalépést követő öt éven belül felülvizsgálatra kerül.

4. Általános megjegyzések

4.1 Tekintettel arra, milyen fontos az új rendelet az európai uniós energiapolitika céljai szempontjából, az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság javaslatát. A kiválasztott megoldás igyekszik összeegyeztetni a beruházási projektekre vonatkozó lényeges információk ellenőrzésének és összegyűjtésének, illetve az adminisztratív költségek korlátozásának és az átláthatóság ösztönzésének szükségességét.

4.2 A rendelet célja az uniós energiarendszer nyomon követése az energetikai infrastruktúrát érintő beruházási projektekre vonatkozó olyan adatok és információk tanulmányozása révén, amelyeket az Európai Bizottság, mindenekelött pedig annak Energiapiaci Megfigyelőközpontja gyűjt.

4.2.1 A belső piac létezése és egy ilyen szupranacionális szinten működő nyomonkövetési rendszer szükségessége elegendő annak alátámasztására, hogy a szabályozási intézkedést célszerűbb uniós – nem pedig nemzeti – szinten meghozni. Ebben az értelemben tehát az Európai Bizottság által javasolt rendelet teljesen összhangban van a szubszidiaritás általános elvével.

4.2.2 Az a tény, hogy az Európai Bizottság a rendeletet választotta jogi eszközként, amely egy ezzel a területtel kapcsolatos korábbi rendelet helyébe lép, valamint a dokumentum tartalma – a tagállamoknak be kell jelenteniük a lényeges információkat (ezt a kötelezettséget azonban enyhíti a túlzott adminisztratív terhek elkerülésének szükségessége) – nyilvánvalóvá teszi, hogy a tárgyalt javaslat az arányosság elvével is teljes mértékben összhangban van.

4.3 Az Európai Bizottság javaslata egy átfogó, integrált rendszerrel szemben kiegészítő jelentéstételi mechanizmust részesít előnyben. Az EGSZB hangsúlyozni kívánja, hogy ez költségkímélő megoldás, amely csökkenti a vállalatokra és a tagállamokra háruló adminisztratív terheket, kedvezően hat az energia végső árára, továbbá elkerüli az adatok közötti átfedést, és javítja minőségüket.

4.4 Az EGSZB úgy véli, hogy a rendszeresen szolgáltatott, teljes és minőségi információk nemcsak azt teszik lehetővé, hogy az Európai Bizottság nyomon kövesse és azonosítsa az európai energetikai infrastruktúra hiányosságait, hanem valamennyi tagállami és uniós politikai döntéshozó szervezet, valamint piaci szereplő és befektető számára megkönnyítik az energetikai infrastruktúrákkal kapcsolatos problémák megértését.

5. Részletes megjegyzések

5.1 Az EGSZB nagyra értékeli, hogy a rendeletjavaslat 2. cikkében szereplő definíciók megfogalmazása világos. Ezek a fogalom meghatározások, amelyek a jelenleg hatályban levő 736/96/EK rendeletből hiányoznak, megkönnyítik a jogi aktus szövegének megértését, és tisztázzák, hogy hatálya mire terjed ki.

5.2 Az EGSZB véleménye szerint a kétévente elvégzendő, ágazatokon átívelő elemzések lehetővé teszik az európai energetikai infrastruktúra-beruházások előrehaladásának megfelelő ellenőrzését.

5.3 Az EGSZB mindig is hangoztatta, hogy az infrastruktúrák biztonságosságának kérdése nem választható el az ellátásbiztonság kérdésétől. Egy hasonló tárgyú, a közelmúltban kidolgozott véleményében, ⁽¹⁾ az EGSZB hangsúlyozta, hogy biztonságossá kell tenni az energia és a szén-dioxid szállítására szolgáló berendezéseket és hálózatokat. Fontos tehát, hogy rendszeresen végzett elemzéseiben az Európai Bizottság figyelembe vegye a meglévő berendezések és hálózatok korszerűsítésével és karbantartásával kapcsolatos szempontokat.

5.4 Az EGSZB szerint a közösségi érdekű projektekre vonatkozó információk elsődleges fontosságúak. Ezeknek az információknak a minőségétől függ az Európai Bizottság lehetősége a tagállamok orientálására az energetikai szolidaritás elvének alkalmazását, valamint az ellátási források diverzifikálását illetően annak érdekében, hogy csökkenteni lehessen a kisszámú

hagyományosenergia-exportörrel szembeni energetikai függőséget. Az EGSZB szerint a határokon átnyúló energetikai infrastruktúrák témája feltétlenül közösségi érdekű kérdés. Az EGSZB már korábbi véleményeiben is kifejtette, hogy „Az általános érdekű közösségi szolgáltatások ugyanakkor szükségesek az európai integrációs folyamat folytatásához”, és hogy az energiahálózatok (földgáz, villamos áram, kőolaj) fokozatos egységesítése „érzékeny mértékben csökkenthetné a kitermelési és befektetési költségeket, és nagyobb mértékben ösztönözhetné az új hálózati projektekbe való [nyilvános (uniós és tagállami) és magánpartnereségek keretében történő] befektetést”, és ezáltal növelné az energiaellátás biztonságát. ⁽²⁾

5.5 Az EGSZB megjegyzi, hogy az Európai Bizottság által javasolt rendszer az energiatermelés központosított megközelítésén alapul, holott számos jel szerint a jövőben az európai energetikai rendszer a háztartási célú villamos energia (napelemek, kapcsolt energiatermelő mikroegységek) előállítását esetleg decentralizált berendezések segítségével oldja majd meg. Biztosítani kell ezeknek a berendezéseknek a villamosenergia-szállító hálózatokhoz való hozzáférést, anélkül, hogy ez túlzott adminisztratív költségekkel járna a kis- és középvállalkozások számára.

5.6 Az EGSZB rámutat, hogy a minimális küszöbértékekre vonatkozó részleteket, amelyeket a rendeletjavaslat melléklete ismertet, és amelyek felett érvényes a bejelentési kötelezettség, az Európai Bizottság nem indokolja kellőképpen.

5.7 Az EGSZB a vita elmélyítésére hív fel a szén-dioxid-megkötés és -tárolás (CCS - Carbon Capture and Storage) hasznát és fenntarthatóságát illetően, mivel már kifejezte ellenvetéseit azzal kapcsolatban, hogy vajon előnyök és ártalmatlanok-e a CO₂ megkötésére és szállítására vonatkozó projektek. Az EGSZB mindazonáltal megállapítja, hogy az Európai Bizottság javaslatában szerepel a szén-dioxid szállításával és tárolásával kapcsolatos projektekre vonatkozó információk beépítése a rendelet rendelkezéseibe. Ezt kizárólag akként lehet értelmezni, hogy az ilyen infrastruktúrák az európai energetikai rendszer rendszeres elemzéseinek tárgyát fogják képezni.

5.8 Az EGSZB elengedhetetlennek tartja, hogy az energetikai infrastruktúrák építése ne a helyi lakosok és képviselőik akarata ellenére történjen. Az átláthatóság szellemiségét támogatja, ahol a polgárok megfelelő gazdasági, társadalmi és környezeti hatásvizsgálat segítségével alapos tájékoztatást kapnak a tervezett projektek méretéről.

Kelt Brüsszelben, 2009. december 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI

⁽¹⁾ HL C 306., 2009.12.16., 51. o.

⁽²⁾ HL C 128., 2010.5.18., 65. o.